

PRESSKIT Ministerstva spravedlnosti – bilance 2022–2025

Tři roky modernizace justice

V uplynulém období prošla česká justice největší proměnou za poslední desetiletí. Reagovali jsme na společenské změny, evropskou legislativu, bezpečnostní rizika i potřeby zranitelných skupin.

Priority pro období 2022–2025:

- moderní a srozumitelné trestní právo
- větší ochrana obětí
- rychlejší a dostupnější soudy
- digitalizace justice
- silnější ochrana dětí
- zjednodušování postupů v rodinných i civilních věcech

Trestní právo: Nové definice, větší ochrana a rozumnější tresty

Nová definice znásilnění (účinná od 1. 1. 2025)

Česko přijalo moderní evropský koncept založený na nesouhlasu.

Znásilnění = jakýkoli sexuální akt bez souhlasu.

Nově také platí, že **dítě do 12 let je vždy považováno za bezbranné.**

→ **Posiluje ochranu obětí, zvyšuje srozumitelnost trestního práva.**

Novela trestních předpisů – největší změna za posledních 20 let

Novela přináší:

- **Rozumnější tresty pro méně závažná jednání**
 - možnost ukončit některá řízení rychleji (např. marginální množství konopí, určité případy zanedbání výživného)
 - omezení trestání bagatelní kriminality
- **Přísnější postih tam, kde si to společnost žádá**
 - trestnost nekonsensuální pornografie
 - zneužití deepfake k poškozování jiných
 - rozšíření postihu hate crimes
 - postih obcházení mezinárodních sankcí
- **Rychlejší trestní řízení**
 - možnost zastavit řízení pro *důkazní nouzi*
 - přesnější pravidla pro práci s elektronickými daty (např. mobilní telefony)

- **Nový typ výpisu z rejstříku trestů pro práci s dětmi**

Výpis bude obsahovat informace i o některých zahlazených odsouzeních, pokud je daná osoba v kontaktu s dětmi.

→ Opatření zvyšují bezpečnost i efektivitu trestní justice.

DALŠÍ TRESTNĚPRÁVNÍ ZMĚNY

- **Zavedení trestného činu neoprávněné činnosti pro cizí moc** (bezpečnostní zájem státu).
- **Rozšíření seznamu dopingových látek** (cca +20 nových).
- **Převedení vymáhání justičních pohledávek na Celní správu** – efektivnější výběr.
- **Zjednodušení nakládání s penězi vězňů**, vyšší sociální kapesné (100 → 150 Kč).

OCHRANA DĚTÍ A ZRANITELNÝCH OSOB

Děti mladší 15 let – povinný advokát od prvního úkonu

Zvyšuje se ochrana dětí v řízeních o činech jinak trestných.

→ Dítě má právní pomoc už při podání vysvětlení.

DOMÁCÍ NÁSILÍ: první zákonná definice v ČR (účinná 1. 7. 2025)

Nově máme jasnou definici zahrnující:

- psychické, fyzické, sexuální, ekonomické násilí
- kontrolující chování

Policie může vykazovat na 14 dní, povinné zabavení zbraně.

→ Silnější ochrana obětí i dětí.

„Lex Anička“ – balík pro zranitelné oběti a kvalitnější soudy

Zákon 269/2025 Sb. přináší:

- vyšší peněžitá pomoc obětem
- rozšíření okruhu zvláště zranitelných obětí
- více prostředků pro PMS a neziskové organizace
- delší lhůta pro kárnou odpovědnost soudců (3 → 5 let)
- zkvalitnění posuzování svéprávnosti

→ Komplexní posílení ochrany obětí a kvality justice.

RODINA A CIVILNÍ PRÁVO

Jednodušší rozvody a méně konfliktní úprava péče o děti

Novela občanského zákoníku.:

Co se mění:

- Nezkoumá se příčina rozvratu manželství.
- U smluvených rozvodů není nutný výslech manželů.
- Řízení o rozvodu se automaticky spojuje s úpravou péče o dítě.
- Dítě nemusí mít vždy kolizního opatrovníka – v dohodě jej zastupují rodiče.
- Nové nástroje pro rychlé předběžné úpravy.
- Zrušení pojmů „střídavá/společná/jednoho rodiče“ → důraz na péči obou rodičů bez nálepkování.
- Vyšší úroky u neplacení výživného; možnost postoupit pohledávku.

→ Rodinné právo se stává srozumitelnějším a méně konfliktním.

HROMADNÉ ŽALOBY – ochrana spotřebitelů

- Nový způsob, jak hájit práva spotřebitelů společně.
- hromadnou žalobu se stará nezisková organizace → spotřebitelé nenesou rizika.
- Odměna organizace je ohraničena (max 16 %).
→ Doposud byla v ČR přijata první hromadná žaloba.

DIGITALIZACE JUSTICE

Digitalizace justice

Digitalizace české justice probíhá podle **Strategického rámce eJustice 2023+** a má za cíl zvýšit efektivitu, dostupnost a bezpečnost právní ochrany.

Hlavní cíle:

- Zavedení **elektronického soudního spisu** pro soudy a státní zastupitelství.
- **Sjednacení a modernizace informačních systémů**, které jsou zastaralé.
- Zlepšení uživatelského komfortu – vzdálený přístup do spisu, notifikace, praktické návody pro občany.
- Posílení **kybernetické bezpečnosti** a odolnosti IT infrastruktury.
- Snížení závislosti na externích dodavatelích.

PROFESNÍ PRÁVO A ORGANIZACE JUSTICE

Novela znaleckého zákona – odstranění problémů v praxi

- konec časových omezení znaleckých oprávnění
- flexibilnější podmínky pro kanceláře a ústavy
- méně administrativy
- zpřesnění znaleckých zkoušek
→ Cíl: obnovit dostupnost a funkčnost znalecké sítě.

Omezení přisedících

- přisedící již nejsou potřební u většiny pracovních a trestních řízení
→ rychlejší rozhodování, snížení administrativy.

Kárné řízení – modernější a efektivnější

- možnost odvolání proti rozhodnutí kárného senátu
- dohoda o vině a kárném opatření
- lepší koordinace kárných žalobců

→ Transparentnější a funkčnější dohled nad justicí.

AZYLOVÁ A MIGRAČNÍ AGENDA

Rychlejší rozhodování soudů v azylových věcech

- stanovení konkrétních lhůt pro všechny případy
- zjednodušení doručování a soudního přezkumu
- rychlejší řízení na hranicích a v detenci

→ Reakce na vysoké zatížení soudů a potřebu efektivního rozhodování.

ODŠKODNĚNÍ ZA OCHRANNÝ DOHLED Z POLITICKÝCH DŮVODŮ

Nově mohou oběti politické perzekuce žádat o **jednorázové odškodnění 100 000 Kč**.

→ Po více než 30 letech se napравuje jedna z posledních křivd minulého režimu.

JUSTICE V ČÍSLECH

Připravenost na novelu trestních předpisů a propouštění odsouzených k 1. 1. 2026

- Vězeňská služba ČR ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti ČR zpracovala v září 2025 Informační leták určený odsouzeným, v němž jednoduchou formou odsouzené informuje o důsledcích změny trestního zákoníku a změně trestnosti u trestných činů podle § 196 odst. 1 a 2 (Zanedbání povinné výživy) a u drogové trestné činnosti podle § 283 odst. 1, § 284 odst. 1 a § 285 odst. 1.
- Jednotlivé věznice pořádají aktivity s odsouzenými, kde je změna trestnosti vybraných trestných činů podrobněji vysvětlována odbornými zaměstnanci.
- Generální ředitelství Vězeňské služby ČR vykomunikovalo prostřednictvím jednotlivých krajských soudů formu spolupráce na úkonech souvisejících se změnou trestnosti a případným propouštěním odsouzených na svobodu, byla stanovena komunikační matice a komunikační kanály.
- 20. října a 10. prosince 2025 byly soudům distribuovány seznamy osob ve výkonu trestu odnětí svobody za trestné činy, jichž se podle Vězeňskou službou ČR evidovaných rozsudkových údajů s největší pravděpodobností dotkne změna trestnosti.
- Vězeňská služba ČR a její jednotlivé věznice jsou připraveny na základě rozhodnutí soudu propouštět odsouzené z výkonu trestu odnětí svobody z důvodu zániku trestnosti vybraných trestných činů již 1. 1. 2026. Na Generálním ředitelství a ve věznicích, z nichž budou propouštěny na svobodu více než jednotky odsouzených, bude zasedat krizový štáb.
- Vězeňská služba informovala o přijatých opatřeních mj. i Českou advokátní komoru.
- Informace o počtech odsouzených propouštěných z jednotlivých věznic bude předána i Policii České republiky cestou Policejního prezidia tak, aby policie mohla případně přijmout příslušná opatření ve vztahu k zajištění bezpečnosti a pořádku v okolí věznic.

Přehledová tabulka předpokládaného počtu odsouzených, kterých se dle záznamů vězeňské služby MŮŽE změna trestnosti k datu 1. 1. 2026 dotknout.

§	Uložen trest odnětí svobody pouze za TČ zanedbání povinné výživy	Možný počet odsouzených ve VTOS k 1. 1. 2026
196/1,2	uložen samostatně v aktuálním trestu a nemá plánovaný další trest	249
196/1,2	uložen samostatně v aktuálním i plánovaném trestu	62
	Potenciální počet odsouzených, kteří mohou být k 1. 1. 2026 propuštěni na svobodu	311

§	Uloženo více trestů odnětí svobody, z nichž alespoň na jeden z nich se vztahuje změna trestnosti	Možný počet odsouzených ve VTOS k 1. 1. 2026
196/1,2	mají uložen v aktuálním nebo plánovaném trestu a bude vykonávat jiný uložený trest pro jiný trestný čin (nebudou propuštěni na svobodu)	360

§	Uloženo více trestů odnětí svobody za uvedené paragrafy, z nichž alespoň jeden trest odnětí svobody se vztahuje změna trestnosti a soudy tyto tresty budou přehodnocovat	Možný počet odsouzených ve VTOS k 1. 1. 2026
196/1,2 § 283/1 § 284/1 § 285/1	mají uložen v aktuálním nebo plánovaném trestu a soud bude trest přehodnocovat (zpravidla nebudou propuštěni na svobodu, pokud ale v rámci přehodnocení nerozhodne soud jinak)	3 332

(počty jsou orientační a vycházejí ze stavu evidence záznamů k 10. 12. 2025)

Statistické shrnutí legislativní činnosti MSp (2022–2025)

Za sledované období MSp prosadilo nebo se zásadně podílelo na přijetí:

- **33 právních předpisů celkem, z toho:**
 - **13 zákonů v oblasti trestního práva**
 - **11 zákonů v oblasti civilního a rodinného práva**
 - **7 předpisů v oblasti profesního práva (justiční profese, soudy, znalci)**
 - **2 zásadní prováděcí vyhlášky / nařízení vlády**

Kancelář vládního zmocněnce

Evropský soud pro lidská práva vydal od začátku roku 2022 do dnešního dne proti České republice 108 pravomocných rozhodnutí. V 78 případech, tedy **v 72 %, obhajoba České republiky ze strany kanceláře vládního zmocněnce uspěla**. Porušení Evropské úmluvy o lidských právech ESLP shledal jen v 16 případech, tedy v 15 %.

Stěžovatelé v těchto řízeních vznesli finanční nároky v celkové výši 528,1 milionů Kč. ESLP jim v souhrnu přiznal jen 4,9 milionů Kč. Obhajoba kanceláře vládního zmocněnce tak odvrátila výdaje státního rozpočtu ve výši 523,2 milionu Kč. Odvrátila tak 99 % vznesených finančních nároků.

Mezinárodní odbor trestní – statistické údaje za rok 2025

V průběhu uplynulého období se díky nadstandardně nastavené spolupráci mezi mezinárodním odborem trestním Ministerstva spravedlnosti a partnerskými orgány, zejm. Ředitelstvím pro mezinárodní policejní spolupráci Policejního prezidia Policie ČR a mezinárodním odborem Nejvyššího státního zastupitelství podařilo úspěšně dokončit několik významných případů justiční spolupráce týkající se

závažné organizované trestné činnosti. Mj. **vydání osoby z Paraguaye**, která byla dlouhodobě hledaná pro závažnou majetkovou trestnou činnost a dále **vydání 22 osob do České republiky, které působily na Ukrajině v tzv. call centrech, odkud navolávaly osoby na území České republiky a pod falešnou identitou tzv. bankéřů či jinou tímto způsobem vylákali z poškozených osob v České republice finanční prostředky v řádu stovek milionů Kč.**

Realizované extradikce z ciziny

V ROCE 2025

ZEMĚ	POČET REALIZACÍ
MOLDAVSKO	2
PARAGUAY	1
SRBSKO	1
UKRAJINA	2
URUGUAY	1

Realizované extradikce do ciziny

V ROCE 2025

ZEMĚ	POČET REALIZACÍ
KOREJSKÁ REPUBLIKA	1
MOLDAVSKO	7
SEVERNÍ MAKEDONIE	1
SRBSKO	2
UKRAJINA	5
USA	2

Nápad nových případů mezinárodního odboru trestního

Rok	2023	2024	2025
Rejstřík T	1361	1385	1215
Rejstřík J	144	202	175
Celkem	1505	1587	1390

Přehled oznámených přestupků pro nepodání tzv. vstupních, průběžných a výstupních oznámení v zákonem stanovených lhůtách

POČET OZNÁMENÝCH PŘÍPADŮ ZA OBDOBÍ OD 1. 1. 2025 DO 9.12. 2025	
vstupní oznámení	82
výstupní oznámení	69
průběžné oznámení	620
celkem	771

POČET OZNÁMENÝCH PŘÍPADŮ ZA OBDOBÍ VÝKONU FUNKCE PANÍ MINISTRYNĚ, V OBDOBÍ OD 10. 6. 2025 DO 9. 10. 2025	
vstupní oznámení	34
výstupní oznámení	24
průběžné oznámení	618
celkem	676

Souhrnné statistiky agend odboru odškodňování za období roku 2022 až 2024

Mimosoudní agenda náhrady škody vzniklé při výkonu veřejné moci v resortu justice

DRUH ČINNOSTI	OBDOBÍ			
	2022	2023	2024	
podáno věcí	2948	2631	2710	1665
vyřízeno věcí	3203	3151	3498	2109
vyhověno zcela	251	176	237	124
vyhověno zčásti	1287	1296	1436	913
nevyhověno	1665	1679	1825	1066
proplacené odškodnění v milionech Kč	152,317	158,901	189,48	103,469
uplatněná částka v milionech Kč	24811	619470	225660	10713
úspěšnost žadatelů	48%	46%	47,8%	49%
průměrná náhrada (v tis. Kč)	99,03	107,95	113,26	99,78

Soudní agenda náhrady škody vzniklé při výkonu veřejné moci v resortu justice

DRUH ČINNOSTI	OBDOBÍ			
	2022	2023	2024	
napadlé žaloby	1814	1880	1216	725
ukončeno soudních sporů	1814	2048	2633	1230
žaloba zamítnuta/ukončeno jinak	1199	1438	1922	829
žalobce úspěšný zcela	32	18	28	19
žalobce úspěšný částečně	583	592	683	369
proplacené částky v milionech Kč	123,68	76,76	92,62	42,83
úspěšnost žalobců	33,9%	29,7%	27%	31,5%
průměrná náhrada (v tis. Kč)	276	235,6	282,1	110,4

Odbor insolvenční

- 47 zahájených řízení o přestupku s insolvenčními správci;
- 10 zahájených řízení o zrušení povolení (obecného i zvláštního) vykonávat činnost insolvenčního správce;
- 1976 vyřízených podání (tj. dotazů a stížností týkajících se výkonu činnosti, resp. výkonu funkce insolvenčního správce a oblasti insolvenční);
- 360 přezkoušených osob v rámci (obecné i zvláštní) zkoušky insolvenčního správce;
- desítky metodických dokumentů včetně vzdělávacích materiálů a jiných výstupů;
- 27 udělených akreditací pro poskytování služeb v oblasti oddlužení;
- 40 prošetřených podnětů týkajících se neoprávněného poskytování (nabízení či zprostředkování) služeb v oblasti oddlužení, případně účtování vyšší odměny (oprávněným subjektem), než kterou stanovuje zákon;
- 14 uložených pokut v celkové výši **756 000 Kč** neoprávněným subjektům poskytujícím či nabízejícím služby v oblasti oddlužení (tzv. oddlužovací šmejdy);
- 92 prošetřených oznámení pro podezření z vinklaření;
- 12 uložených pokut v celkové výši **828 000 Kč** neoprávněným subjektům poskytujícím/nabízejícím právní služby (používajícím označení „advokát“);
- vytvoření samostatného webového portálu pro mediaci <https://mediace.justice.cz/>;
- aktualizace stávajících výkladových stanovisek ministerstva k právní úpravě mediaci;
- revize a aktualizace otázek k písemné části zkoušky mediátora;
- realizace pilotního vzdělávacího semináře pro zapsané mediátory (2024);
- zpracování statistik o využívání nařízeného prvního setkání se zapsaným mediátorem v praxi - spolupráce na projektu „[mediační dashboard](#)“.

Zavedení Probačního domu do praxe

Probační a mediační služba otevřela **první Probační dům v Písku**, který nabízí **půlroční resocializační program** pro podmíněčně propuštěné muže.

Kapacita zařízení je **16 míst**.

Od spuštění služby jím prošlo **81 klientů** a **51 z nich program úspěšně dokončilo**.

→ Jde o nový nástroj, který podporuje návrat lidí po výkonu trestu zpět do běžného života.

Rozvoj služeb pro oběti trestných činů

Probační a mediační služba poskytuje **bezplatné poradenství obětem** trestných činů ve všech svých **74 střediscích**, z toho ve **55** pracují specializovaní poradci.

Systém je financován z prostředků určených přímo na pomoc obětem.

V roce **2024** službu využilo **53 % ze zhruba 6400 obětí**, se kterými PMS pracovala.

Kromě individuální pomoci se PMS věnuje také **osvětě** – pořádá a spolupřátá například **Evropský den obětí** či **Týden restorativní justice**.

Elektronický monitorovací systém (EMS) – nasazení v praxi

Od **srpna 2024** funguje nový elektronický monitorovací systém v plném provozu.

Používá se při:

- nahrazení vazby dohledem,
- kontrole podmíněného propuštění,
- výkonu trestu domácího vězení.

Dosud PMS zahájila téměř **270 monitoringů**.

Aktuálně je pod dohledem EMS **144 osob**, z toho:

- **98** vykonává trest domácího vězení,
- **38** je monitorováno při nahrazení vazby dohledem,
- **8** spadá do jiných právních institutů.

→ Elektronické náramky umožňují efektivnější dohled i bezpečnější náhradu části pobytových trestů.

Správa justice v datech

Nezávislá a stabilní justice

- Povinná **výběrová řízení** nově pro všechny klíčové pozice:
soudci, státní zástupci, předsedové soudů, vedoucí státní zástupci.
- Všechny tyto funkce mají **jasně stanovené funkční období.**
- **Vyšší transparentnost a předvídatelnost systému.**
- V 10 jmenovacích etapách bylo panem prezidentem jmenováno celkem 455 nových soudců.

Rychlá a výkonná soudní řízení

- **Civilní řízení u OS:** medián **157 dní**
- **Trestní řízení u OS:** medián **74 dní**
- Počty nevyřízených věcí jsou **stabilní nebo klesají.**

Správní soudnictví

- Medián délky řízení klesl o **33 %**
(**415 dní** → **239 dní**, 2021–2024).
- Počet nevyřízených kasačních stížností u NSS:
3326 → **1378** (pokles o více než **50 %**).
- **Jedno z největších zrychlení za poslední roky.**

Kvalitnější a dostupnější soudy

- Zavádění **soudních sociálních pracovníků** – po pilotu již na **25+ okresních soudech.**
- Projekt **POOD** – posílení ochrany dětí v případech domácího násilí, mezioborová spolupráce (soudy, OSPOD, policie, odborníci).
- **Lepší práce s rodinnými kauzami, rychlejší a citlivější přístup.**

Moderní technologie v justici

- Rozšířené **videokonference** – využití napříč soudy.
 - **Nahrávání jednání** jako standard.
 - **Automatizovaný přepis řeči (AI)** – rychlejší pořizování protokolů.
 - **Hybridní pošta** – transformace elektronických dokumentů do fyzické podoby.
- **Technologie šetří čas soudců, urychlují řízení a zvyšují komfort účastníků.**

Ochrana práv obětí – významné stížnosti pro porušení zákona

Ministerstvo spravedlnosti v uplynulých letech aktivně zasahovalo tam, kde hrozilo **porušení práv obětí**, zejména u **sexuálních a násilných trestných činů**.

Klíčové kauzy

- **Sířem** – oběť závažného sexuálního násilí, zásah ministerstva vedl k ochraně jejích práv.
- **Anička** – případ týraného dítěte; stížnost pro porušení zákona zdůraznila nutnost citlivého postupu orgánů činných v trestním řízení.
- **Dům bez východu** – *nově podaná stížnost* paní ministryně (prosinec 2025) týkající se trestné činnosti spojené s **byznysem s chudobou**.

Aktivní dohled nad právníckými profesemi

Ministerstvo dlouhodobě posiluje dohled nad:

- **soudními exekutory**
- **soudci**
- dalšími právníckými profesemi

Významné kauzy

- **korunové platby u bagatelních exekucí** – kárné kroky proti exekutorům, kteří zneužívali systém mikropohledávek.
- kontrola postupů a podávání **kárných žalob** tam, kde došlo k pochybením nebo nepřijatelnému profesnímu jednání.

Metodická činnost – podpora kvality rozhodování

Ministerstvo poskytovalo rozsáhlou metodickou podporu zejména:

- **v oblasti dohledu nad soudními exekutory**
- **v oblasti zákona o svobodném přístupu k informacím**

Úspěšnost u soudů – dlouhodobě kolem 90 %

V oblasti stížností pro porušení zákona a dalších řízení před Nejvyšším soudem a správními soudy dosahuje Ministerstvo spravedlnosti **dlouhodobé úspěšnosti kolem 90 %**.

Závěr

Česká justice v uplynulých třech letech prošla největší modernizací za poslední dekádu: byla přijata zásadní trestněprávní reforma, posílila ochrana obětí i dětí, rodinné právo se stalo přehlednější a méně konfliktní, soudy i státní zastupitelství výrazně pokročily v digitalizaci a celý systém se zpřehlednil díky jasnějším pravidlům pro výběr a odpovědnost justičních profesionálů. Výsledkem je rychlejší, dostupnější a srozumitelnější justice, která dokáže reagovat na potřeby společnosti i bezpečnostní výzvy současnosti a přitom zůstává pevně ukotvena v hodnotách právního státu.